

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 5To/7/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8312010413
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 04. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Rešatková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2013:8312010413.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z jeho predsedu JUDr. Evy Rešatkovej a sudcov JUDr. Vladimíra Monoka a JUDr. Evy Pirkovskej na verejnom zasadnutí konanom dňa 17.04.2013 v Prešove takto

rozhodol:

Podľa § 319 Tr. poriadku z a m i e t a odvolanie obžalovanej A. A. proti rozsudku Okresného súdu Humenné sp. zn. 2T/105/2012 zo dňa 22.10.2012.

odôvodnenie:

Rozsudkom Okresného súdu Humenné sp. zn. 2T/105/2012 zo dňa 22.10.2012 bola obžalovaná A. A. uznaná vinnou zo spáchania prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1 Tr. zákona na skutkovom základe, že

-ako matka mal. B. A., nar. XX.XX.XXXX a mal. A. A., nar. XX.XX.XXXX aj napriek tomu, že jej povinnosť prispievať na výživu detí vyplýva priamo zo Zákona o rodine a rozsudkom Okresného súdu Humenné sp. zn. 17C 193/2009 zo dňa 10.01.2011 bola zaviazaná prispievať na výživu mal. B. sumou 70,- eur a na výživu mal. A. sumou 25,38 eur do rúk otca detí J. A., od marca 2011 do konca augusta 2011 v D. a v Z. túto svoju povinnosť úmyselne nespĺnila aj napriek tomu, že vzhľadom na svoje možnosti a schopnosti na výživu detí prispievať mohla, a tak za uvedené obdobie dlhuje na výživnom sumu 572,28 eur,

za čo jej bol podľa § 207 ods. 1 Tr. zákona s použitím § 36 písm. j/, l/, § 38 ods. 2, 3 Tr. zákona uložený trest odňatia slobody vo výmere 6 mesiacov, výkon ktorého jej bol podľa § 49 ods. 1 písm. a/ Tr. zákona podmienene odložený a podľa § 50 ods. 1 Tr. zákona jej bola určená skúšobná doba na 1 rok.

Proti tomuto rozsudku, ktorý bol vyhlásený v neprítomnosti obžalovanej a jej obhajcu, podala odvolanie obžalovaná prostredníctvom svojho obhajcu dňa 21.11.2012, pričom doručenie rozsudku u obžalovanej je datované dňom 12.11.2012 a u obhajcu dňa 08.11.2012. Obžalovaná napadla všetky výroky rozsudku a dôvodila svoje odvolanie tým, že súd pri vydávaní rozsudku pochybil, nezákonnosť rozsudku vidí vo výške uloženého trestu a tiež došlo k procesnému pochybeniu. Nezákonnosť vidí v tom, že uložený trest je neprimeraný svojou výškou ku spáchanému skutku, pri hodnotení ktorého súd nedostatočne zvažil spôsob spáchania trestného činu. Mala možnosť uhradiť výživné iba v niektorých mesiacoch rozhodného obdobia, nie každý mesiac. Jej výška príjmov kolísala, pričom súd zrejme vyhodnotil posudzované obdobie ako jej možnosť pravidelného mesačného plnenia výživného, hoci tak objektívne nemohla konať. Neplnením výživného nedošlo k žiadnemu následku, ktorý by bol relevantný pre hodnotenie výšky trestu. Jej bývalý manžel mal dostatok finančných prostriedkov, takže o deti bolo postarané. Z hľadiska zavinenia bola nútená neplniť výživné pre svoju zlú finančnú situáciu, teda konala neúmyselne. Jej pohnútkou nebolo znemožniť výživu maloletým deťom, vedela, že je o nich postarané, pričom o ďalšie maloleté dieťa zverené do jej starostlivosti je potrebné sa postarať rovnako ako o ďalšie dve

maloleté deti, ktoré boli zverené otcovi. Súd správne zvažil pomer poľahčujúcich okolností, nevzal však do úvahy možnosť nápravy. Jej náprava nespočíva v psychologickom alebo fyzickom pôsobení trestu, je si vedomá svojej povinnosti plniť výživné, chce si ho plniť do budúcnosti a akákoľvek zmena v jej sociálnej situácii na jej nápravu postačuje aj bez trestu. Preto je výška trestu neprimeraná. Z hľadiska procesného nezákonnosť vidí v tom, že súd vytýčil hlavné pojednávanie, na ktoré ju predvolal a rozhodol bez jej prítomnosti. Konal aj v neprítomnosti obhajcu, hoci jej bol ustanovený dňa 21.05.2012 a o termíne ho neupovedomil. Navrhla preto, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie, prípadne ho zmenil sám.

Na podklade riadne a včas podaného odvolania obžalovanou ako osobou na to oprávnenou krajský súd v zmysle § 317 ods. 1 Tr. poriadku preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť výrokov napadnutého rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo, a zistil, že odvolanie obžalovanej nie je dôvodné.

V prieskumnom konaní odvolací súd v prvom rade posudzoval správnosť postupu konania, ktorý bol namietaný zo strany odvolateľky v tom smere, že súd konal v jej neprítomnosti a neprítomnosti jej obhajcu. Túto odvolaciu námietku považoval odvolací súd za neopodstatnenú. Z obsahu spisu totiž plynie, že dňa 30.08.2012 sa obžalovaná M. A. dostavila na hlavné pojednávanie, na ktorom procesné úkony vykonané neboli, avšak táto bola poučená o účinnej lútošti v zmysle § 86 písm. a/ Tr. zákona. Na ďalšie hlavné pojednávanie dňa 27.09.2012 sa obžalovaná nedostavila a preto bola opätovne predvolávaná na hlavné pojednávanie 22.10.2012, pričom predvolanie si prevzala dňa 05.10.2012. Obhajca obžalovanej JUDr. S. Hrubíšák si prevzal upovedomenie na toto hlavné pojednávanie dňa 04.10.2012, čo vyplýva z doručenky pripojenej k číslu listu 81.

Za danej situácie tvrdenie, že obhajca nebol o termíne hlavného pojednávania vôbec upovedomený, nemožno akceptovať, keďže ním podpísaná doručka, na ktorej je vyznačený termín hlavného pojednávania, preukazuje opak. Konajúci súd mohol vykonať hlavné pojednávanie aj v neprítomnosti obžalovanej, keďže boli splnené podmienky ustanovené v § 252 ods. 2 Tr. poriadku. Obžalovaná si prostredníctvom osoby ňou splnomocnenej na preberanie poštových zásielok prevzala obžalobu dňa 01.08.2012, ku skutku kladenému jej za vinu sa vyjadrila v prípravnom konaní pri výsluchu dňa 12.06.2012 a v rámci predvolania bola poučená o možnosti vykonania hlavného pojednávania v jej neprítomnosti, čo je zrejme z obsahu doručovaného predvolania. Ostatne skutok posudzovaný ako prečin zanedbania povinnej výživy je časovo ohraničený v roku 2011, preto výsluch obžalovanej nebol nevyhnutným.

Konajúci súd teda vykonal dokazovanie predpísaným spôsobom a o skutočnosti plynúce z jeho výsledkov mohol opierať svoje skutkové závery. Vo vzťahu k nim odvolací súd v stručnosti uvádza, že výpoveďou obžalovanej M. A. a svedka T. A. bolo preukázané, že obžalovaná si v období od marca 2011 do konca augusta 2011 neplnila vyživovaciu povinnosť na dve maloleté deti, B. po 70,- eur mesačne a A. po 25,38 eur mesačne, v dôsledku čoho jej vznikol dlh na výživnom vo výške 572,28 eur. To napokon obžalovaná ani v odvolaní nenamietala.

Obžalovaná však namietala úmyselné zavinenie k neplneniu si vyživovacej povinnosti z dôvodu, že mala možnosť uhradiť výživné iba v niektorých mesiacoch rozhodného obdobia, pretože jej výška príjmov kolísala.

Toto tvrdenie obžalovanej je v rozpore s výsledkami vykonaného dokazovania, z ktorých vyplynulo, že obžalovaná v rozhodnej dobe nepracovala, nebola evidovaná na úrade práce, nepoberala žiadne štátne príspevky a nepredložila jediný dôkaz o inom príjme.

Zistenie, že obžalovaná nemala žiadny príjem v rozhodnom období, samo osebe ešte nie je dôvodom na záver, že obžalovaná nebola schopná plniť svoju vyživovaciu povinnosť, ktorá jej vyplýva nielen zo Zákona o rodine ale aj z rozsudku Okresného súdu Humenné sp. zn. 7C/193/2009 zo dňa 10.01.2011,

ktorým bola schválená dohoda medzi ňou a otcom mal. detí B. a A., ktoré boli zverené do výchovy otca a obžalovaná bola zaviazaná prispievať na ich výživu po 70,00 eur mesačne na mal. B. a po 25,38 eur na mal. A., na čo obžalovaná poukázala v odvolaní. Za takýchto okolností je totiž potrebné brať na zreteľ i to, či obžalovaná sa vážnym spôsobom zaujímalala o zamestnanie, či urobila všetky potrebné opatrenia, aby získala zamestnanie, a tým aj možnosť riadne plniť svoju vyživovaciu povinnosť.

Z obsahu listinných dôkazov vyplýva, že obžalovaná M. A. bola prihlásená do registra poistencov a sporiteľov starobného dôchodkového sporenia Sociálnej poisťovne ako fyzická osoba, za ktorú platí poistenie štát a ktorá sa stará o dieťa do šiestich rokov jeho veku v období od 26.08.2005 do 26.8.2011 (č. I. 61). Úrad práce sociálnych vecí a rodiny Prešov rozhodnutím z 31.08.2011 pod č. k. A/2011/43754-2 zaradil obžalovanú do evidencie uchádzačov o zamestnanie, pričom zo správy tohto úradu z 08.06.2011 a tiež zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Humenné z 16.04.2012 plynie, že v období od marca 2011 do 26.08.2011 obžalovaná nebola vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie.

Z výpovede obžalovanej v prípravnom konaní ako aj v konaní o odvolaní vyplýva dôvod obžalovanej nezaregistrovania sa do príslušnej evidencie nezamestnaných, ktorý spočíval v tom, že bola v strese, v tej dobe už nepila, spamätávala sa z rozvodu, pričom sa jej otec detí vyhráždal, že jej zoberie aj stredného syna, čo svedok T. A., otec detí, poprel. Počas rozhodnej doby sa obžalovaná mala zaujímať o prácu prostredníctvom uverejneného životopisu na webových stránkach a hľadaním uverejnených inzerátov na ponuky práce v meste, taktiež mala zaslať žiadosti o prijatie do zamestnania do rôznych firiem, ktorých názvy nevedela uviesť a taktiež nevedela predložiť ani kópie týchto žiadostí.

Ničím nepodložené tvrdenia obžalovanej o aktívnom hľadaní práce boli posúdené ako jej obrana za účelom vyhnúť sa trestnej zodpovednosti. Ak by obžalovaná prejavila vážny záujem o zamestnanie, predložila by aj doklady súvisiace s dopytom po práci. Pre záver, že obžalovaná nemala dostatočný záujem zamestnať sa, svedčí i to, že nespolupracovala s úradom práce, sociálnych vecí a rodiny za účelom jej zaradenia do evidencie o sprostredkovanie zamestnania. Okrem toho nemožno opomenúť ani fakt, že obžalovaná je vyučenou krajčírkou a toto profesijné zameranie žiadnym spôsobom nevyužila pre zlepšenie svojej finančnej situácie.

Pri posudzovaní, či obžalovaná zavinene neplnila vyživovaciu povinnosť, odvolací súd prihliadal aj na záujem obžalovanej o maloleté deti B. a A., z ktorého možno usudzovať na vôľovú zložku zavinenia. Z výpovede svedka T. A. vyplynulo, že obžalovaná deti v rozhodnej dobe nenavštevovala, ani raz ich nezobrala k sebe, nenosila im žiadne pozornosti, oblečenie ale ani iné osobné veci, čo obžalovaná nepoprela, keďže sa vyjadrila, že so starším synom komunikovala iba telefonicky, a namietala jedine to, že jej mama mala nakúpiť veci, ktoré odovzdali deťom.

Uvedené zistenia o nedostatočnom záujme obžalovanej o prácu spoločne s jej minimálnym záujmom o maloleté deti B. a A. preukazujú úmyselné zavinenie k neplneniu vyživovacej povinnosti vo forme priameho úmyslu podľa § 15 písm. a/ Tr. zákona. Tento záver podporuje aj vyjadrenie obžalovanej v tom smere, že o deti bolo postarané, keďže manžel mal dostatok finančných prostriedkov. Ostatne nemožno opomenúť ani to, že v civilnom konaní o rozvod manželstva, ktorého súčasťou bola aj úprava práv a povinností k maloletým deťom po rozvode manželstva, dňa 10.01.2011 pred súdom obžalovaná súhlasila s dohodou o zverení mal. B. a mal. A. do osobnej starostlivosti otca s tým, že bude na ne prispievať sumou po 70,00 eur a 25,38 eur mesačne. Ak obžalovaná vyjadrila súhlas s takouto dohodou, musela vedieť, že je schopná plniť vyživovaciu povinnosť v dohodnutej sume, čo aj deklarovala v mesiaci február 2009, keď si vyživovaciu povinnosť splnila.

Rozsah určenia vyživovacej povinnosti je podľa názoru odvolacieho súdu v súlade s ustanoveniami § 62 ods. 2, 4 zákona o rodine. Na mal. A. bola určená výška výživného v minimálnom rozsahu a na mal. B. výška výživného zodpovedá jeho potrebám, pričom je potrebné opätovne zdôrazniť, že obžalovaná súhlasila s takouto úpravou rozsahu vyživovacej povinnosti, teda musela mať taký príjem, aj keď nie riadne preukázateľný, z ktorého bola schopná si plniť vyživovaciu povinnosť. Preto záver konajúceho

súdu o tom, že obžalovaná mohla prispievať na výživu svojich detí vzhľadom na svoje možnosti a schopnosti je správnym záverom.

S poukazom na uvedené preto konanie obžalovanej, ak od mesiaca marec 2009 do konca augusta 2009 neprispievala na výživu svojich maloletých detí, naplňa znaky prečinu zanedbania povinnej výživy tak po objektívnej ako aj subjektívnej stránke.

Obžalovaná v ďalšom namietala neprimeranosť trestu.

Konajúci súd pri určení druhu trestu a jeho výmery prihliadal na osobu obžalovanej, ktorá viedla pred spáchaním trestného činu riadny život (na jej odsúdenie pre trestný čin podľa § 175 ods. 1 písm. a/ Tr. zákona rozhodnutím Okresného súdu Humenné sp. zn. 3T/59/2003 zo dňa 09.09.2003 nemožno prihliadať, keďže sa na ňu hľadí, akoby nebola odsúdená), na spôsob spáchania trestného činu a jeho následok, pričom správne zistil existenciu poľahčujúcich okolností pod písm. j/, l/ § 36 Tr. zákona a neexistenciu priťažujúcich okolností, a uložil jej trest odňatia slobody po použití § 38 ods. 3 Tr. zákona vo výmere 6 mesiacov, ktorého výkon jej podmiennečne odložil na skúšobnú dobu v trvaní 1 roka.

Takto uložený trest odvolací súd považoval za primeraný k všetkým okolnostiam prípadu. Obžalovanej bol ukladaný trest odňatia slobody v dolnej polovici zákonnej trestnej sadzby po jej úprave zmierňujúcim ustanovením § 38 ods. 3 Tr. zákona, ktorá bola stanovená až na 16 mesiacov. Úmyselné zavinenie, páchanie činu po kratšiu dobu, priaznivá prognóza nápravy obžalovanej, ktorú možno vyvodit' z predchádzajúceho spôsobu života, odôvodňujú uloženie kratšieho trestu odňatia slobody, ktorý nie je spojený s výkonom trestu. Preto konajúci súd správne rozhodol aj o podmiennečnom odklade výkonu uloženého trestu odňatia slobody, pretože v danom prípade boli splnené podmienky ustanovenia § 49 ods. 1 písm. a/ Tr. zákona, pričom je potrebné zdôrazniť, že výkon trestu odňatia slobody so zreteľom na osobu obžalovanej nie je nevyhnutným a je tu vysoký predpoklad, že účel trestu sa dosiahne aj hrozbou výkonu trestu odňatia slobody. Skúšobná doba určená na 1 rok je postačujúcou najmä za zistenia, že prečin bol páchaný po kratšiu dobu, nezanechal nepriaznivé následky a obžalovaná viedla riadny život pred jeho spáchaním.

S poukazom na uvedené odvolací súd dospel k záveru, že napadnutý rozsudok je vo všetkých výrokoch vecne správny, a preto odvolanie obžalovanej, ktoré vyhodnotil ako nedôvodné zamietol postupom podľa § 319 Tr. poriadku.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.